

Drogtester allt mer accepterat i USA

Att drogtesta elever i amerikanska skolor blir allt vanligare. Narkotikafrågan har träffat några av pionjärerna i delstaten New Jersey.

– Missbruket börjar nästan alltid i tonåren, den ålder när de är som mest mottagliga för skador, mentalt och psykiskt. Det är självklart att vi ska förhindra det, säger Lisa Brady, skolchef Hunterdons län.

Text: Pelle Olsson Publicerat i Narkotikafrågan nr 4 2008

Lisa Brady var rektor på Hunterdon Central High School i Flemington, New Jersey, när man införde drogtester bland eleverna 1997.

– Vi hade stora problem med missbruk bland eleverna, berättar hon. En drogvaneundersökning året innan visade att 33 procent av 16-18-åringarna hade rökt marijuana under det senaste året. I avgångsklassen hade 13 procent använt kokain. Även sniffning och injicering av heroin förekom.

Att drogtesta vid misstanke är obligatoriskt i New Jersey, men det Bradys skola införde slumpvisa drogtester på de elever som hade idrott som tillvalsämnen. De utgjorde omkring 1000 av skolans 2000 elever varav 100 om året testades. Det hade inte varit möjligt att göra det på dem som enbart läser vanliga skolämnen.

Under de kommande tre åren gick missbruket ner dramatiskt enligt både nya enkätundersökningar och det föräldrarna rapporterade. Även alkoholmissbruket minskade trots att man då inte testade för alkohol.

Att de flesta som provar droger i tonåren ändå slutar utan att få några men av det tycker Brady är ett tvivelaktigt argument. Många fler än man tror skadas av en liten konsumtion även om de inte utvecklar narkomani.

– Dessutom vet vi inte vilka det kommer att gå riktigt illa för. Missbruket börjar nästan alltid i tonåren, den ålder när de är som mest mottagliga för skador, mentalt och psykiskt. Det är självklart att vi ska förhindra det, säger Lisa Brady, som idag har avancerat till skolchef i Hunterdons län.

När drogtesterna pågått några år protesterade tre föräldrar och stämde skolan i New Jerseys Högsta domstol. Under de två år processen pågick avbröts alla drogtester och missbruket gick upp igen för att sedan sjunka när stämningen avvisades och de slumpvisa testerna fortsatte. Idag ingår alla elever i testprogrammet som går i någon av skolans extra aktiviteter eller som parkerar sin bil på skolans parkering. Eleven och föräldrarna skriver på ett kontrakt där de godtar testerna och konsekvenserna om de lämnar positiva prover.

Inget straff, men en näsbränna

Lisa Bradys efterträdare som rektor för Hunterdon Central, Chris Steffner, hade tidigare arbetat på skolor över hela landet.

– Drogtester i skolan är mycket mer accepterat än för bara 4-5 år sedan, säger hon. Alla letar strategier att minska droganvändningen bland tonåringar. Det är tyvärr en del av kulturen här i USA och man har insett att det inte fungerar att bara säga nej. Inte heller räcker det att utbilda och informera om narkotika.

Chris Steffner berättar att det ofta är någon tragedi som sätter fart på åtgärderna. Någon som dör i en överdos, eller att en elev kör ihjäl sig på grund av rattfylleri.

Av de 526 tester som gjordes 2007 på hennes skola var 8 positiva.

– Eleverna straffas inte för det, säger Steffner, men det ska ändå vara en näsbränna. Därför stängs de av från sina extra aktiviteter under några veckor, inte från skolan i övrigt. Det kan vara hårt nog för en idrottande elev. Och så får de rådgivning och utbildning om

droger.

Om den unge fortsätter att missbruka utvidgas insatserna. Avstängningen förlängs och det kan bli aktuellt med mer avancerad behandling.

– Syftet är hela tiden att hjälpa eleven, inte att separera dem från kamraterna. Tvärtom strävar vi efter att få dem tillbaka till kamraterna, till skolan och till föräldrarna som ofta inte haft en aning om vad deras barn har sysslat med.

Lisa Brady tillägger dock att testprogrammet inte är designat för dem som redan har utvecklat ett beroende. Dessa elever är redan upptäckta och identifierade, men de är mycket svårare att hjälpa.

– Vi får höra av kritikerna att vi testat fel elever; de som sportar och är aktiva är det ingen fara med. Men jag säger att just de eleverna blir inte upptäckta på annat sätt. De eleverna har stora chanser att klara sig om vi stoppar dem. Jag har en familjemedlem, idag 47 år, som just avslutat sin femte behandlingsrunda utan att tillfriskna. Han har missbrukat alkohol, marijuana, kokain. En smart kille i skolan, duktig i idrott. Han flög under radarn under hela skoltiden. Han kanske inte skulle ha förstört sitt liv om han blivit upptäckt i tid.

Matt och Lauren

Matt Deichler i elfte klassen har råkat bli testad två gånger.

– Jag håller på idrott, säger han. Min specialgren är fäktning. Nu senast kallade jag ner till sjuksköterskan och fick göra en muntest med en bomullssvabb som fångade upp saliven.

Han tror att testerna minskar användningen av droger.

– Många i min ålder röker marijuana, men jag gör det inte. Det finns annat att göra och det är olagligt. Så ser jag på saken. Man ska över huvud taget inte använda narkotika, det är därför skolan försöker undervisa oss om det.

Han jämnåriga skolkamrat Lauren har också blivit testad. Hon fick lämna urinprov plus en snabbtest för alkohol som visade om hon druckit något de senaste två dygnet. Lauren berättar att vattnet i toastolen var blått för att försvåra att man späder ut provet.

Det är över huvudtaget svårt att fuska med proverna numera. Bland annat mäts temperaturen och det går att se om provet är utblandat.

– Om du vill vara med i någon av de extra aktiviteterna eller föreningarna på skolan så måste du skriva under kontraktet att du godkänner att bli drogtestad, säger Lauren. Du har själv valt det och om du ändå vill använda narkotika så tar du en risk att bli avslöjad. Jag ser det här som ett sätt för skolan att ta hand om eleverna. För mig är det inget intrång i privatlivet.

Den engagerade advokaten

Advokat David Evans blev tidigt engagerad som expert att förbättra rutinerna med drogtesterna. Dels hade han en dotter i Hunterdon High och dels hade han lång erfarenhet av drogtestar i arbetslivet. I tio år tid har han varit ledare för den ideella organisationen Drug Free Schools Coalition. Den kanske viktigaste faktorn bakom hans engagemang är hans eget missbruk. Han började med alkohol när han var 13 och med narkotika när han var 16.

– Jag tillfrisknade från min alkoholism när jag var 21, säger han. Det var för 38 år sen. Sen dess har hållit mig nykter och drogfri, men jag går regelbundet på möten med självhjälpsgrupper.

När Evans son gick i en annan skola i närheten, Hunterdon North High School, fick han med sig de andra föräldrarna och lärarna att införa slumpvisa drogtestar även där.

– Vi startade för tre år sedan, säger vice rektorn på Hunterdon North John Hahola. Vi fick ett federalt bidrag, så det kostade oss ingenting, men vi kommer att fortsätta även sedan bidraget försvunnit.

Rutinerna är desamma som på Hunterdon Central. Bara de elever som deltar i extra aktiviteter kan testas. Det innebär ändå att en majoritet är med i testningsprogrammet. Ungefär 25-30 positiva tester har tagits under de tre åren. Det första som händer är att föräldrarna informeras och att eleven stängs av 10 dagar både från den vanliga undervisningen och extra aktiviteterna. Och så får de träffa Tara Kraatz, skolans drogrådgivare och kurator*. Eleven ska gå på fem individuella samtal och fem gruppsamtal hos henne. Och sen ska de testa negativt.

– För många räcker det att åka fast en gång för att de aldrig mer ska använda droger, säger hon. De inser att de kommer att få problem om de fortsätter.

Ungefär hälften av dem Kraatz talar med behöver dock fortsatt behandling, utanför skolan, men den är inte obligatorisk.

Det fåtal elever som fortsatt att testa positivt stängs av från undervisningen. Om de inte går in i ett externt behandlingsprogram är skolan skyldig att ge dem alternativ undervisning i hemmet.

– Drogtester är inte det enda verktyget vi har, men det är ett effektivt verktyg, påpekar John Hahola För att använda en klichè: drogtesterna ger ungdomarna chansen att säga nej till alkohol och narkotika.

Tjänsten heter för SAC, Student Assistance Coordinator, och är obligatorisk på alla skolor New Jersey.